

Komentar in karta: 2/38

SLA V107B(a).01 'blazina za čez celo posteljo'

Tjaša Jakop

1. Gradivo

Vprašanje iz Ramovševe vprašalnice V107 *blazina* je v novi vprašalnici razdeljeno na tri podvprašanja, tj. na V107A(a) 'blazina za pod glavo – polšter', V107A(b) 'prevleka za polšter' in V107B(a) 'blazina čez celo posteljo' (med njimi so zapisana tudi poimenovanja za odejo ali pregrinjalo).

Za pomen 's perjem, žimo, volno napolnjena podloga za ležanje ali sedenje', knj. *blazina* (*i*), je najpogostejši in najbolj razširjen leksem *štrožak*, sledita mu *blazina* in *štramac* (v T166 z opombo »blazina s klobučevino«). Drugi pogosti leksemi so še *plevnica*, tj. 's plevami napolnjena blazina (za ležanje)', *slamnica* 'slamnjača', *cehta* 'slamnjača', *lubnica* 'z ličkanjem napolnjena blazina (za ležanje)'. Ponekod je zapisan tudi izraz za 'odejo': *pernica*, tj. 's perjem, puhom napolnjena odeja'; *tuhna* 'pernica' in *kapna*, ki je 'prevleka za (prešito) odejo'.

2. Morfološka analiza

blazina < **bolzin-a* 'pernica'

pernica < **per-ьn-ic-a* ← **pero* 'pero'

perjenica < **per-ьj-en-ic-a* (C ≥ č v T338)

slamnica < **solm-ьn-ic-a* ← **solm-a* 'slama'

slamarica < **solm-ar-ic-a*

slamnik < **solm-ьn-ik-ь*

plevnica < **pelv-ьn-ic-a* ← **pelv-a* 'pleva'

lubnica < **lub-ьn-ic-a* ← **lub-ь* 'lubje', ponekod tudi 'ličkanje'

pregrinjalo < **per-gry-n-ja-dl-o* ← **per-gry-n-ja-ti* ← **per-gьr(t)-nq-ti* ← **per-* 'skozi, prek, čez, k' + **gьr(t)-nq-ti* 'pograbiti na kup, zgrniti'

odeja < **o(b)-dēd-a* (< **o(b)-dēd-j-a*) ali **o(b)-dē-j-a* ← **o(b)-dē-ti* 'odeti, postaviti ob' ← **ob-* 'ob, pri, okoli' + **dē-ti* 'deti, postaviti'

tuhant < **(tuxant)-ь* ← avstr. nem. *Tuchent*, *Tuchen* (← češ. *duchenka* ← *duchna* s prvotnim pomenom 'napihnjena, nabuhla') (N ≥ 0 v T363)

tuhna < **(tuxn)-a* ← avstr. nem. *Tuchent*, *Tuchen* (H ≥ š v T195; N ≥ 0 v T350)

štrožak/štrožok < **(štrožak/štrožok)-ь* ← srvnem. *strōsac*, nem. *Strohsack*, 'slamnjača' (pred prehodom *ž > z), zaradi slovenske narečne samoglasniške redukcije ne povsod jasno, ali je *štrožak* ali *štrožok* (a ≥ o v T387, T407; š ≥ s v T287, T291, T389, T403 in T407)